

Cervantes, ni gai ni català

Autor: Leopold Estapé

Data de publicació: 25-04-2018

Reflexions d'en Leopold Estapé al seu blog, sobre la catalanitat i la possible homosexualitat d'En Cervantes.

Un curs a la localitat de Crespià, municipi de 242 habitants de la comarca del Pla de l'Estany ha donat peu a molts titulars a la premsa d'aquests dies i una munió de comentaris burletes per part dels feisbuquers més ardents, defensors de la unitat pàtria. El Mundo, 20 Minutos i fins i tot Diario.es es van fer ressò d'aquest curs/conferència. Cervantes català?! Això mai!

Dubto que ningú dels qui blasmen aquesta hipòtesi hagi perdut un segon del seu temps a intentar comprovar arguments. Total: va néixer a Alcalà i punt. Exhaustius estudis cervantins de més de tres segles ho diuen així i això va a missa. Si va fugir als 21 anys, segur que va ser per qüestions d'honor i els qui diuen que podria haver estat per no poder aportar un certificat de puresa de sang o per un tema de sodomia menteixen com uns bergants i antiespanyols.

El cas és que fugí amb una mà al davant i una altra al darrere i al cap de dos anys és el secretari personal del Cardenal Acquaviva, un jove prelat que l'acull sense més ni més. Però poc després que se li demani que justifiqui els seus avantpassats, li entra una crisi de patriotisme i sense cap explicació s'enrola en els vells terços com a soldat ras. Va inventar la seva biografia? Les grans ments pensadores dels historiadors no ho dubten pas: va ser fervor patriòtic.

Qualsevol que hagi llegit la 2a part del Quixot veurà el bon coneixement que el seu autor tenia de Barcelona, de Catalunya i del català. Podem pensar que la seva primera presència a Catalunya va ser de pas, fugint camí d'Itàlia. O bé es parla d'una breu estada allí, també de pas, cap al 1610. Però, ¿i la seva simpatia pel bandoler Pere de Rocaguinarda? Dom Quixot sap molt bé de qui es tracta: és un acèrrim enemic de la monarquia i és pro-francès. Suposo que si en aquella època hagués llegit l'ABC o El Mundo, si haguessin existit, i estaria ben informat, però també

crec que, d'existir aquesta premsa, mai no hauria tingut interès ni parlat bé d'aquest bandoler tan popular.

Gravat d'en Gustave Doré. Don Quixot davant de Santa Maria del Mar de Barcelona

Poc en sabem dels orígens de Miguel de Cervantes. La seva hipotètica partida de naixement a Alcalá de Henares és qüestionada per alguns historiadors. Les seves biografies es van començar a elaborar cent anys després de mort. Però a diferència d'Anglaterra, on cada dia apareixen nous investigadors posant en dubte la biografia de Shakespeare, al nostre país aquest tema és intocable: la seva biografia quadra tal com déu mana i punt. I en aquest moment, insinuar que Cervantes hauria pogut ser català o que El Quixot podria haver estat escrit originàriament en aquesta llengua frega el delictes de lesa pàtria.

Amb tot això no vull dir que comparteixi els arguments donats en aquella conferència. És més, crec que aquesta tesi té importants llacunes. Però no deixa de sorprendre'm que una persona de qui es diu que va estar breument a Barcelona escrigués la 2a part de El Quixot donant detalls molt precisos sobre aquesta ciutat; de les platges d'arena que hi ha més al sud; de les colles de bandolers; presentant un Perot lo Lladre que li parla en un bon català de l'època i el situa a la zona on acostumava a actuar. Però obrir qualsevol hipòtesi en aquest terreny és obrir la caixa dels trons. Durant tres segles, saberuts historiadors, tots molt conservadors, han donat resposta a tot. La història és una ciència hipotètica, però quan es tracta de Cervantes està tot dit. Altres historiadors, també saberuts però sospitosos de ser comunistes (vade retro!) en donen una versió diferent.

El documental Enigma Cervantes ofereix una interessant argumentació, si més no per a tenir-la en compte.

L'argumentació que enfurisma la caverna és la possibilitat que fos gai. Solament pot ser castellà, és a dir, espanyol i molt heterosexual. I de la mateixa manera, en referència als seus orígens, pel que fa a avui és difícil arribar a conclusions. Va viure en un temps en el qual, per desacreditar algú, se l'acusava de sodomia. Quevedo es va fer un fart de fer-ho amb el seu rival En Góngora, per exemple.

L'ambigüitat dels seus personatges a Los baños de Argel ha estat una de les bases en les quals s'afermen els defensors d'aquesta teoria. Per a ells, Cervantes no va dubtar a tenir relacions sexuals amb Hasan Veneciano. I l'estreta relació entre el Quixot i Sancho Panza també s'ha vist com un indicatiu d'aquesta pulsio. Per altra banda, Dom Quixot mostra un amor platònic envers Dulcinea, però mor solter sense haver tingut cap amant femenina.

A banda del gran coneixement que a la seva obra ens mostra de Barcelona i Catalunya, els seus biògrafs parlen poc de la seva presència en aquesta ciutat. Era un soldat de fortuna, manxol i ex-captiu i abans va ser un vividor resident a Itàlia, país on la sodomia era practicada sense tants problemes com a Espanya. Igual que un altre personatge cèlebre: Antonio Pérez, "un pimpollo en la villa y corte": <http://leopoldest.blogspot.com.es/2012/10/un-pimpollo-en-la-corte-de-felipe-ii.html>

Llegint El Quixot podríem dir que va conèixer bé el call jueu de Barcelona i s'hauria pogut allotjar a la zona. Així mateix, practicar la sodomia no volia dir que fos homosexual. Podria haver-ho fet per guanyar-se la vida, per salvar-la, o, com molts joves, senzillament per passar-s'ho bé. Podria haver estat a Catalunya abans o després de Lepanto. Martí de Riquer l'hi situa breument cap al 1610. Fins i tot a l'avinguda barcelonesa anomenada passeig Colom hi ha un edifici on una placa assenyalava que allà hi va viure Cervantes.

Casa Cervantes al passeig Colom, número 2, de Barcelona

Dubto que aquest gran autor fos homosexual. De ser així els seus enemics no haurien esperat a atacar-lo. Si que, en canvi, veig factible que a la seva joventut hagués practicat la sodomia. A la Itàlia que va conèixer, molts joves tenien relacions homosexuals. Cosa semblant passava a l'exèrcit o durant els captiveris. Darrere les Reials Drassanes de Barcelona existia ja una incipient zona on per poques monedes, soldats, apàtrides o persones sense recursos es prostituïen. Cervantes, soldat de fortuna, sense recursos i coneixedor del dit vici italià ben bé es podria haver mogut per aquella zona.

Encara avui, la seva biografia té moltes llacunes. Desacreditar qui aportí noves dades o noves evidències pel simple fet que no són del nostre gust diu poc de la salut mental de qui ho fa. Desconec si Cervantes era català o no, si era gai o no. Crec que hi ha dades que apunten cap a aquests fets, però també d'altres de contràries. Recomano que quan es vegi un titular es llegeixin els arguments i la credibilitat de les fonts abans de desacreditar-los.

Dilluns, 19 d'agost del 2013

Leopold Estapé

<http://leopoldest.blogspot.com.es/2013/08/cervantes-antes-gay-que-catalan.html>

Més informació:

La extraña relacion de Cervantes y el Cardenal Acquaviva:

<http://leopoldest.blogspot.com.es/2013/10/la-extrana-relacion-entre-miguel-de.html>

Altres:

<http://www.lavanguardia.com/cultura/20090806/53760645921/un-libro-sugiere-que-miguel-de-cervantes-era-catalan-y-homosexual.html>

http://noticias.universogay.com/libro-revela-que-miguel-de-cervantes-era-gay__30012010.html